

Razvoj in delovanje “naddržavnega” pravnega reda Unije

14. 12. 2011

Matej Accetto

Schumanova deklaracija

...

Skupno Visoko oblast, ki ji bo zaupano vodenje načrta, bodo sestavljale neodvisne osebe, imenovane s strani vlad po načelu enake zastopanosti. S skupnim dogovorom vlad bo izbran predsednik. Odločitve Oblasti bodo izvršljive v Franciji, Nemčiji in drugih državah članicah. Ustrezni ukrepi bodo na voljo kot sredstvo pritožbe zoper odločitve Oblasti.

...

26/62, *Van Gend en Loos*, [1963] ZOdl. 3

... [N]aloga Sodišča po 177. [zdaj 234.] členu, katerega namen je zagotoviti enovito razlago Pogodbe s strani državnih sodišč in razsodišč, potrjuje priznanje držav, da ima pravo Skupnosti moč, na katero se njihovi državljani lahko sklicujejo v postopkih pred njihovimi sodišči in razsodišči. Iz tega je moč povleči sklep, da Skupnost vzpostavlja **nov pravni red mednarodnega prava, v prid kateremu so države omejile svoje suverene pravice, čeprav na omejenih področjih, in katerega naslovniki so ne zgolj države članice, temveč tudi njihovi državljani.** Neodvisno od zakonodaje držav članic, pravo Skupnosti tako za posameznike ne določa zgolj obveznosti, ampak je njegov namen tudi ta, da jim podeljuje pravice, ki postanejo del njihove pravne dediščine.

6/64, *Costa proti ENEL*, [1964] ZOdl. 1194

Vključitev določb, ki izvirajo iz Skupnosti, v pravo vsake države članice in, bolj splošno, vsebina in duh Pogodbe državam posledično **preprečuje, da bi unilateralnim in kasnejšim ukrepom dale prednost pred pravnim sistemom, ki so ga sprejele na podlagi vzajemnosti.** ... Izvršna moč prava Skupnosti se med državami ne sme razlikovati v odvisnosti od kasnejših domačih zakonov, ne da bi to ogrozilo dosego ciljev Pogodbe, ki so določeni v 5.(2) členu, in privedlo do diskriminacije, ki jo prepoveduje 7. člen.

Formula evropske nadržavnosti

$$\begin{aligned} & \text{neposredni učinek} \\ & + \\ & \text{primarnost (nadrejenost)} \\ & = \\ & \text{nadržavni pravni red} \end{aligned}$$

3.a člen Ustave RS

Slovenija lahko z mednarodno pogodbo [...] prenese izvrševanje dela suverenih pravic na mednarodne organizacije, ki temeljijo na spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, demokracije in načel pravne države...

...

Pravni akti in odločitve, sprejeti v okviru mednarodnih organizacij, na katere Slovenija prenese izvrševanje dela suverenih pravic, se v Sloveniji uporabljajo v skladu s pravno ureditvijo teh organizacij.

Sodni nadzor v pravnem redu EU (*členi PDEU*)

	Nadzor nad ukrepi držav članic	Nadzor nad ukrepi institucij Unije
Neposredni postopek pred Sodiščem EU	258. člen (Komisija) 259. člen (druga DČ) 260. člen (neizvršitev)	263. člen (neposredna tožba upravičenih vlagateljev) 265. člen (opustitev)
Postopek, ki vključuje državna sodišča in Sodišče EU	267.(a) člen	267.(b) člen

Sodni nadzor nad ukrepi držav članic – samo Sodišče EU

258. člen PDEU

Če Komisija meni, da katera od držav članic ni izpolnila neke obveznosti iz Pogodb, poda o zadevi obrazloženo mnenje, potem ko je tej državi omogočila, da predloži svoje pripombe.

Če zadevna država ne ravna v skladu z mnenjem v roku, ki ga določi Komisija, lahko slednja zadevo predloži Sodišču.

Sodni nadzor nad ukrepi držav članic – Sodišče EU in državna sodišča

267. člen PDEU

Sodišče je pristojno za predhodno odločanje o vprašanjih glede:

- (a) razlage Pogodb;
- (b) veljavnosti in razlage aktov institucij, organov, uradov ali agencij Unije;

Kadar se takšno vprašanje postavi kateremu koli sodišču države članice in če to sodišče meni, da je treba glede vprašanja sprejeti odločitev, ki mu bo omogočila izreči sodbo, lahko to vprašanje predloži v odločanje Sodišču.

Kadar je takšno vprašanje postavljeno v postopku, ki teče pred sodiščem države članice, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, je to sodišče dolžno predložiti zadevo Sodišču.

Kadar je takšno vprašanje postavljeno v postopku, ki teče pred sodiščem države članice glede osebe, ki ji je odvzeta prostost, Sodišče odloča v najkrajšem možnem roku.